การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วน ตำบลหนองกอมเกาะ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย

Management according to the principles of good governance of the subdistrict administrative organization, Nong Kom Ko, Mueang Nong Khai District, Nong Khai Province

จิดาภา วิเศษศิริ
Jidapa wisessiri
สุปัน สมสาร์
Supan Somsa
วิทยาลัยพิชญบัณฑิต
Pitchayabundit Colleag, Thailand
E-Mail: jidapawisessiri@gmail.com

(**Received**: June 12, 2024/ **Revised**: June 21, 2024/ **Accepted**: August 29, 2024)

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล 2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลที่มีลักษณะส่วนบุคคลต่างกัน และ 3. เพื่อเสนอทางการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกอมเกาะ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ กำหนดกลุ่มตัวอย่างจากประชากร จำนวน 7,462 คน โดยใช้สูตรของทาโร่ยามาเน่ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 380 คน รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและสัมภาษณ์ มีค่าความตรงเชิงเนื้อหาตั้งแต่ 0.67-1.00 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .857 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติค่าร้อยละค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ F-test

ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับการปฏิบัติงานการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2. การเปรียบเทียบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลที่มีคุณลักษณะส่วนบุคคลแตกต่างกันพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีคุณลักษณะส่วนบุคคลแตกต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตดต่างกัน 3. ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลเห็นว่าการสร้างธรรมาภิบาลภายในองค์กรนั้นควรได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นคณะผู้บริหาร บุคลากรภายในองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานชุมชน และประชาชนทั่วไป และมุ่งเน้นให้ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารบ้านเมืองให้เกิดผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล

คำสำคัญ: การบริหาร; หลักธรรมาภิบาล; องค์การบริหารส่วนตำบล

Abstracts

This research article aims to: 1. Study governance according to the principles of moral governance. 2. Compare governance according to different personal characteristics. 3. Examine governance according to the moral principles of the sub-district administration organization of Nongkomko, Mueang Nong Khai District, Nong Khai Province. The research employs both quantitative and qualitative approaches, selecting a sample group from a population of 7,462 individuals, using Taro Yamane's formula, resulting in a sample size of 380 people. Data collection methods include questionnaires and interviews. Content validity ranges from 0.67 to 1.00, with a reliability coefficient of .857. Data analysis involves statistical techniques such as percentages, means, standard deviations, t-tests, and F-tests.

The research findings are as follows: 1. Overall, the level of adherence to moral governance principles in administrative work is high. 2. When comparing governance according to different personal characteristics, respondents with varying personal characteristics showed no significant differences in their opinions. 3. Recommendations for governance according to moral principles suggest that establishing moral governance within an organization should involve cooperation from all parties, including management, internal staff, community leaders, and the general public. Emphasis should be placed on involving the public in local governance to achieve effective and impactful results.

Keywords: Administration; Good governance; Subdistrict Administrative Organization

1. บทนำ

แนวคิดเรื่องการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีนั้น (Good governance) ถือได้ว่าเป็นแนวความคิดของธนาคารโลก (World Bank) ที่เป็นแนวคิดในการพัฒนาบ้านเมืองให้ก้าวหน้า ถูกนำมาใช้ในการกำหนดหรือออกนโยบายการให้กู้เงินกับประเทศในซีกโลกใต้ตั้งแต่ช่วงปีทศวรรษที่ 1980 เพื่อแก้ไขปัญหาเรื่องการบริหารงานที่ไร้ประสิทธิภาพและการทุจริตคอรัปชั่นในการบริหารประเทศของรัฐบาลในส่วนของประเทศที่กำลังพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศในแถบลาตินอเมริกา และแอฟริกาที่มีปัญหาในด้านการบริหาร ซึ่งปัญหาที่กล่าวมาคือเกิดปัญหากู้เงินจากธนาคารโลกไปแล้วแต่ไม่สามารถหาเงินมาชำระคืนได้ สำหรับประเทศไทยแนวความคิดนี้ได้ถูกนำมาใช้หลังวิกฤตทางเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา เนื่องจากในหนังสือแสดงเจตจำนงกู้เงินจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund (IMF)) ระบุว่ารัฐบาลไทยจะต้องให้คำมั่นว่า จะนำหลักการสร้างธรรมาภิบาลที่ดีมาใช้ในการบริหาร เพื่อให้เกิดการบริหารภาครัฐได้อย่างถูกต้องและโปร่งใส ซึ่งแสดงให้เห็นว่าวิกฤติเศรษฐกิจที่ผ่านมาที่เกิดขึ้นในประเทศไทยส่วนหนึ่งเกิดจากรัฐบาลไร้ประสิทธิภาพในการบริหารและจัดการบ้านเมืองและสังคมที่ดี (Bad governance) ดังนั้นภาครัฐบาลไทยในช่วงนั้นจึงได้นำแนวคิดเรื่อง (Good governance) มาใช้ในระบบราชการไทย โดยในช่วงแรกใช้คำว่า “ระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี” เพื่อให้ประชาชนและคนทั่วไปเข้าใจความหมายได้ง่ายขึ้น และเพื่อให้มีการบริหารบ้านเมืองและ

สังคมที่ดีเกิดขึ้นทั้งในทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็น ภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน ซึ่งต่อมาได้เปลี่ยนมาใช้คำว่า การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เพื่อประชนต่อประชนและการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน (สุพจน์ ทรายแก้ว, 2553: 107)

รัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2550 สิ้นสุดลง แต่การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลยังคงดำเนินการต่อไป โดยรัฐบาลจะมีหน้าที่ในการบริหารประเทศและต้องให้ความสำคัญกับการบริหารงานตามหลักธรรมภิบาลเพื่อการบริหารที่ถูกต้อง จนกระทั่งเมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปี พ.ศ. 2560 ได้มีการบังคับใช้เกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลก็ยังคงเป็นหลักการที่มีสำคัญต่อการบริหารจัดการประเทศ โดยหลักธรรมาภิบาลได้ถูกกำหนดไว้ในหมวด 6 ตามแนวนโยบายแห่งรัฐ อันเป็นข้อกำหนดให้รัฐพึงจะต้องปฏิบัติเพื่อเป็นกรอบในการพัฒนาประเทศ ซึ่งในมาตรา 65 ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้บัญญัติไว้ว่า “รัฐพึงต้องจัดให้มีการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติเพื่อเป็นเป้าหมายในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักการบริหารงานตามธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบและแบบแผนในการดำเนินการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและการบูรณาการเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว คือการบริการต้องห่างไกลการทุจริต

การจัดทำการกำหนดเป้าหมาย ระยะเวลาที่จะบรรลุเป้าหมายและสาระที่พึงมีในยุทธศาสตร์ชาติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ ทั้งนี้กฎหมายดังกล่าวต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึงด้วย ในส่วนของภาครัฐเองต่างก็ต้องอยู่ภายใต้แนวทางการจัดระเบียบเพื่อให้สังคมของประเทศสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข รวมถึงตั้งอยู่บนความถูกต้องและเป็นธรรมตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 หรือหลักการธรรมาภิบาล (good governance) ซึ่งประกอบด้วย 6 หลัก คือ ธรรมมาภิบาลในหลักนิติธรรม ธรรมมาภิบาลในหลักคุณธรรม ธรรมมาภิบาลในหลักหลักความโปร่งใส ธรรมมาภิบาลในหลักการมีส่วนร่วม ธรรมมาภิบาลในหลักความรับผิดชอบ และธรรมมาภิบาลในหลักความคุ้มค่า ซึ่งจะเป็นหลักการขั้นพื้นฐานที่สามารถช่วยลดบรรเทา และแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้โดยเฉพาะปัญหาฉ้อราษฎรบังหลวง ซึ่งหากในองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีปัญหาเหล่านั้นก็จะช่วยสร้างคุณค่าและจิตสำนึกทางปัญญาวัฒนธรรม และจริยธรรมทั้งด้านเศรษฐกิจสังคมและการเมือง ทำให้มีสังคมมีความเป็นธรรมและมีความโปร่งใส เป็นที่รับการยอมรับและเชื่อถือ โดยจะเป็นภูมิคุ้มกันที่ทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็งและเกิดเสถียรภาพในสังคม โดยหากสังคมมีความปลอดภัยจากปัญหาฉ้อราษฎรบังหลวง สังคมสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุขและประชาชนจะมีคุณภาพชีวิตที่ดี (อรทัย ทวีระวงษ์, 2557: 2-4)

ปัญหาบริบทดังกล่าว องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกอมเกาะ เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่นได้ ในหมวด 14 การปกครองส่วนท้องถิ่นภายใต้หลักการของการเป็นรัฐเดี่ยวตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 1 ของรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวดนี้บัญญัติขึ้นเพื่อให้สามารถจัดการปกครองส่วนท้องถิ่นได้ โดยกำหนดให้การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเป็นไปตามหลักแห่งการปกครองตนเอง มีความโปร่งใส่ และเป็นไปตาม เจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น และให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นและ ผู้บริหารท้องถิ่น กำหนดกลไกให้ประชาชนเสนอความต้องการและตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นได้ พร้อมทั้งกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจในการให้บริการประชาชนและ จัดกิจกรรมสาธารณะต่างๆ มีรายได้เป็นของตนเอง และมีอิสระในการบริหารงานต่างๆ โดยจะต้องรายงานผล การดำเนินงานให้ประชาชนทราบ พร้อมทั้งกำหนดให้ การบริหารงานบุคคลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไป ตามระบบคุณธรรม (องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกอมเกาะ, 2565)

ผู้วิจัยในฐานะเป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลหนองกอมเกาะ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ได้เห็นถึงปัญหาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกอมเกาะ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย จึงสนใจทำการวิจัย การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล หนองกอมเกาะ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย เพราะจะช่วยให้สามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังทำให้พนักงานทุกคนมีความสุขในการทำงาน และยังช่วยสร้างขวัญ และกำลังใจที่ดี พร้อมปฏิบัติหน้าที่ตามที่ตนได้รับมอบหมายอย่างเต็มกำลังความสามารถ ซึ่งจะส่งผลดีโดยรวมกับการดำเนินงานให้เจริญก้าวหน้าต่อไปได้อีกในอนาคต

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล หนองกอมเกาะ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย

2.2 เพื่อเปรียบเทียบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกอมเกาะ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

2.3 เพื่อเสนอแนวทางเสริมสร้างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล หนองกอมเกาะ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ระเบียบการวิจัยเชิงปริมาณ จากแบบสอบถาม และการวิจัยเชิงคุณภาพประกอบการสัมภาษณ์ จำนวน 380 คนมีวิธีการดำเนินดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ประชากรที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปที่อาศัยในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกอมเกาะ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย 11 หมู่บ้าน จำนวนประชากร 7,462 คน (ข้อมูลพื้นฐานประชากร. 2566)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง จากจำนวนประชากรที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปที่อาศัยในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกอมเกาะ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของกลุ่มประชากรด้วยการใช้สูตรของ Yamane (1973) ที่ระดับ ความเชื่อมั่น 95% และกำหนดความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 380 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล หนองกอมเกาะ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย โดยการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วยคำถาม 4 ข้อ โดยสอบถาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยเป็นแบบปลายปิด (Close ended question) ให้เลือกตอบในช่องที่กำหนด

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล หนองกอมเกาะ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย มีทั้งหมด 6 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า จำนวน 41 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถาม จะมีคำตอบให้เลือกโดยใช้มาตรฐานวัดแบบลิเคิร์ทซึ่งมี 5 ระดับ มากที่สุดไปหาน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล หนองกอมเกาะ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย โดยเป็นแบบคำถามปลายเปิด

3.3 การสร้างเครื่องมือ

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล หนองกอมเกาะ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย จากนั้นมากำหนดกรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย กำหนดนิยามและเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม นำแบบสอบถามที่สร้างเรียบร้อยแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านเพื่อตรวจสอบเนื้อหาว่าครอบคลุมวัตถุประสงค์หรือไม่ เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาได้ค่าความตรงเชิงเนื้อหาตั้งแต่ 0.67-1.00 และความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ เอลฟาของครอนบาค มีค่าเท่ากับ 0.857

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากวิทยาลัยพิชญบัณฑิต เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปที่อาศัยในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกอมเกาะ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย

3.4.2 การเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล หนองกอมเกาะ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย จังหวัดหนองบัวลำภูด้วยตนเอง

3.4.3 การรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามไปจำนวน 380 ชุด และนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของการตอบคำถาม และนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1 สถิติเชิงพรรณนา คือค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3.5.2 สถิติเชิงอนุมาน คือค่าสถิติทดสอบ t-test และค่าสถิติทดสอบ F-test

การวิจัยเรื่องนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล หนองกอมเกาะ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 โดยมีหลักการพื้นฐาน 6 ด้าน

4. ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล หนองกอมเกาะ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ( ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับการปฏิบัติงานการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การ

บริหารส่วนตำบล หนองกอมเกาะ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ภาพรวม

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล	ระดับการปฏิบัติงาน	
	$\bar{X}$	S.D.
1. ด้านหลักนิติธรรม	3.90	0.44
2. ด้านหลักคุณธรรม	3.62	0.37
3. ด้านหลักความโปร่งใส	2.80	0.32
4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	3.96	0.42
5. ด้านหลักความรับผิดชอบ	3.80	0.46
6. ด้านหลักความคุ้มค่า	3.31	0.21
รวม	**3.56**	**0.17**

จากตารางที่ 1 ผลการศึกษาระดับการปฏิบัติงานการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากมี ($\bar{X}$ = 3.56) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า กลุ่มประชากรส่วนใหญ่ให้ความเห็นของการปฏิบัติด้านหลักการมีส่วนร่วมมากที่สุด ($\bar{X}$ = 3.96) รองลงมาคือด้านหลักนิติธรรม ($\bar{X}$ = 3.90) ด้านหลักความรับผิดชอบ ($\bar{X}$ = 3.80) ด้านหลักคุณธรรม ($\bar{X}$ = 3.62) ด้านหลักความคุ้มค่า ($\bar{X}$ = 3.31) และน้อยที่สุดคือหลักความโปร่งใส ($\bar{X}$ = 2.80)

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เปรียบเทียบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกอมเกาะ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

ตารางที่ 2 แสงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลป่าไม้งาม อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู ที่จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและรายด้าน

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล	เพศชาย		เพศหญิง		t	sig
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านหลักนิติธรรม	3.70	0.70	3.60	0.70	1.315	.189
2. ด้านหลักคุณธรรม	3.06	0.71	3.05	0.71	.072	.942
3. ด้านหลักความโปร่งใส	3.09	0.93	3.08	0.98	.080	.936
4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	3.90	0.83	3.81	0.83	1.121	.263
5. ด้านหลักความรับผิดชอบ	3.19	0.61	3.23	0.61	-.691	.490
6. ด้านหลักความคุ้มค่า	3.51	1.04	3.49	1.02	.253	.801
โดยภาพรวม	**3.41**	**0.54**	**3.38**	**0.53**	**.564**	**.573**

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล หนองกอมเกาะ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ที่จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมแล้วพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 แสดงผลเปรียบเทียบความระดับการปฏิบัติงานการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล หนองกอมเกาะ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ที่จำแนกตาม อายุโดยภาพรวมและรายด้าน

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P-value
1. ด้านหลักนิติธรรม	ระหว่างกลุ่ม	.119	3	.040	.079	.971
	ภายในกลุ่ม	188.982	376	.503		
	รวม	189.102	379			
2. ด้านหลักคุณธรรม	ระหว่างกลุ่ม	1.316	3	.439	.854	.465
	ภายในกลุ่ม	193.064	376	.513		
	รวม	194.380	379			
3. ด้านหลักความโปร่งใส	ระหว่างกลุ่ม	1.665	3	.555	.602	.614
	ภายในกลุ่ม	346.453	376	.921		
	รวม	348.118	379			
4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	ระหว่างกลุ่ม	1.288	3	.429	.616	.605
	ภายในกลุ่ม	262.221	376	.697		
	รวม	263.509	379			
5. ด้านหลักความรับผิดชอบ	ระหว่างกลุ่ม	1.222	3	.407	1.080	.357
	ภายในกลุ่ม	141.778	376	.377		
	รวม	143.000	379			
6. ด้านหลักความคุ้มค่า	ระหว่างกลุ่ม	1.361	3	.454	.423	.737
	ภายในกลุ่ม	403.665	376	1.074		
	รวม	405.025	379			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	.630	3	.210	.719	.541
	ภายในกลุ่ม	109.905	376	.292		
	รวม	110.535	379			

จากตารางที่ 3 พบว่า การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของระดับการปฏิบัติงานการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล หนองกอมเกาะ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ที่จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมแล้วพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบความระดับการปฏิบัติงานการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล หนองกอมเกาะ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ที่จำแนกตามระดับการศึกษาโดยภาพรวมและรายด้าน

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P-value
1. หลักนิติธรรม	ระหว่างกลุ่ม	2.983	4	.746	1.502	.201
	ภายในกลุ่ม	186.119	375	.496		
	รวม	189.102	379			
2. หลักคุณธรรม	ระหว่างกลุ่ม	.739	4	.185	.358	.839
	ภายในกลุ่ม	193.642	375	.516		
	รวม	194.380	379			
3. หลักความโปร่งใส	ระหว่างกลุ่ม	3.713	4	.928	1.011	.402
	ภายในกลุ่ม	344.405	375	.918		
	รวม	348.118	379			
4. หลักการมีส่วนร่วม	ระหว่างกลุ่ม	6.679	4	1.670	2.438	.057
	ภายในกลุ่ม	256.830	375	.685		
	รวม	263.509	379			
5. หลักความรับผิดชอบ	ระหว่างกลุ่ม	1.127	4	.282	.744	.562
	ภายในกลุ่ม	141.873	375	.378		
	รวม	143.000	379			
6. หลักความคุ้มค่า	ระหว่างกลุ่ม	9.368	4	2.342	2.220	.066
	ภายในกลุ่ม	395.657	375	1.055		
	รวม	405.025	379			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	2.007	4	.502	1.734	.142
	ภายในกลุ่ม	108.527	375	.289		
	รวม	110.535	379			

จากตารางที่ 4 พบว่า การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของระดับการปฏิบัติงานการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล หนองกอมเกาะ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ที่จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมแล้วพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกอมเกาะ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ที่จำแนกตามอาชีพโดยภาพรวมและรายด้าน

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P-value
1. หลักนิติธรรม	ระหว่างกลุ่ม	.906	4	.227	.451	.771
	ภายในกลุ่ม	188.196	375	.502		
	รวม	189.102	379			
2. หลักคุณธรรม	ระหว่างกลุ่ม	.253	4	.063	.122	.975
	ภายในกลุ่ม	194.128	375	.518		
	รวม	194.380	379			
3. หลักความโปร่งใส	ระหว่างกลุ่ม	1.295	4	.324	.350	.844
	ภายในกลุ่ม	346.823	375	.925		
	รวม	348.118	379			
4. หลักการมีส่วนร่วม	ระหว่างกลุ่ม	4.396	4	1.099	1.590	.176
	ภายในกลุ่ม	259.113	375	.691		
	รวม	263.509	379			
5. หลักความรับผิดชอบ	ระหว่างกลุ่ม	.617	4	.154	.406	.804
	ภายในกลุ่ม	142.383	375	.380		
	รวม	143.000	379			
6. หลักความคุ้มค่า	ระหว่างกลุ่ม	4.259	4	1.065	.996	.409
	ภายในกลุ่ม	400.766	375	1.069		
	รวม	405.025	379			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	4.259	4	1.065	.996	.409
	ภายในกลุ่ม	400.766	375	1.069		
	รวม	405.025	379			

จากตารางที่ 5 พบว่า การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของระดับการปฏิบัติงานการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล หนองกอมเกาะ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ที่จำแนกตามอาชีพ โดยภาพรวมแล้วพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 แนวทางเสริมสร้างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกอมเกาะ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย

จากข้อคำถามแบบปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ เสริมสร้างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกอมเกาะ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย จากประชากร จำนวน 7,462 คน โดยใช้สูตรของทาโร่ยามาเน่ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 380 คน ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์เพื่อหาแนวทาง และเป็นข้อเสนอแนะต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกอมเกาะ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ดังนี้

1. ด้านหลักนิติธรรม

ควรมีการจัดอบรมให้กับพนักงาน เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจระเบียบกฎหมาย คำสั่ง และหลักเกณฑ์ต่างๆ ที่สำคัญเพิ่มมากขึ้น และที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อันมี ผลให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดผลดีต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการออกกฎบัญญัติโดยคำนึงถึง สิทธิหน้าที่ของประชาชน และมีการเผยแพร่ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างทั่วถึง โดยควรหาแนวทาง หรือวิธีการต่างๆ ที่จะประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับรู้รับทราบข้อมูลเพื่อนำไปปฏิบัติตามในส่วนที่เกี่ยวข้องได้อย่างทั่วถึง ได้จัดให้มีการทำประชาพิจารณ์ในการออกข้อบัญญัติ อบต.ด้านต่างๆ ที่จะ มีผลบังคับใช้กับชุมชน โดยควรจะเน้นย้ำให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชนโดยแท้จริง

2. ด้านหลักคุณธรรม

ควรจะทำหน้าในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ดีที่สุด ให้เหมาะสมกับการเป็นข้าราชการที่ดีการบริหารงานของ อบต.ได้รับการยอมรับจากประชาชนเป็นอย่างดี โดยเฉพาะในเรื่องของการให้บริการ นอกจากจะ ให้บริการภายใน อบต.แล้ว ควรจะมีการบริการแก่ประชาชนนอกสถานที่ เพื่ออำนวยความสะดวก ให้แก่ประชาชน และยังเป็นการเข้าถึงประชาชน เพื่อรับทราบถึงสภาพปัญหาและความต้องการของ ประชาชน เพื่อจะได้ให้ความช่วยเหลือประชาชนได้อย่างถูกต้อง การจัดสรรงบประมาณของ อบต. มีความครอบคลุมทุกพื้นที่ภายในเขตตำบลหนองกอมเกาะด้วยความเป็นธรรม โดยการจัดลำดับ ความสำคัญก่อน-หลัง หรือตามความจำเป็นเร่งด่วน ในการให้บริการสาธารณะด้านต่างๆ เช่น กรณี ให้ความช่วยเหลือด้านภัยพิบัติต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับความเดือดร้อนของประชาชนโดยตรง เป็นต้น

3. ด้านหลักความโปร่งใส

ควรมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ติดตาม ตรวจสอบแผนงานโครงการต่างๆ และการใช้จ่ายงบประมาณ โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตาม ประเมินผลแผนพัฒนา อบต. ซึ่งประกอบไปด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ ตัวแทนจากภาคประชาชนที่ได้รับ การคัดเลือกจากการประชาคม เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณ ให้เป็นไปตามแผนที่ตั้งไว้ ตลอดจนใช้ทรัพยากรการบริหารของท้องถิ่นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดประโยชน์สาธารณะสูงสุดต่อประชาชน

4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม

ควรมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม ในการประเมินผลงานของ อบต. โดยมีการคัดเลือกตัวแทนจากประชาชน เป็นคณะกรรมการในการ เข้าร่วมตรวจติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา อบต. เพื่อจะได้รับทราบข้อเสนอแนะ เพื่อเป็น ประโยชน์ต่อการดำเนินงานของท้องถิ่น เพื่อนำไปสู่ความคุ้มค่า และประโยชน์ของประชาชน แนวทางในการคัดเลือกตัวแทนภาคประชาชนนั้น ควรมาจากเสียงประชามติส่วนใหญ่ ที่ได้จากการ ประชุมประชาคม เพื่อให้ประชาชนที่ได้รับการคัดเลือกนั้นเป็นที่ยอมรับและพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ได้ อย่างเต็มที่ เต็มกำลังความสามารถ มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นและข้อซักถาม ต่างๆ โดยถือว่าประชาชนทุกคน ทุกเสียง มีความสำคัญในการขับเคลื่อนการปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์ที่วางไว้ ควรจะเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นได้หลากหลายช่องทาง เช่น ทางเว็บไซต์ ทางตู้แสดงความคิดเห็น

5. ด้านหลักความรับผิดชอบ

ควรเอาใจใส่ต่อปัญหาของประชาชนและชุมชนอย่างต่อเนื่อง โดยทางคณะผู้บริหารพร้อมทั้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะลงพื้นที่เพื่อรับทราบและแก้ไขปัญหาให้แก่ประชาชนที่ได้รับ ความเดือดร้อนอย่างเร่งด่วน

การให้บริการต่าง ๆ ต้องตอบสนองความต้องการของชุมชน การบริหารภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรเน้นในเรื่องของการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนเป็นหลัก ทั้งนี้เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนเป็นสำคัญ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นควรให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน ไม่เลือกปฏิบัติการให้ความช่วยเหลือต้องเป็นไปตามความต้องการของประชาชน และให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนทุกระดับและทุกแห่งที่อยู่ในพื้นที่ภายในเขตการปกครอง

6. ด้านความคุ้มค่า

ควรจะมีการสำรวจครุภัณฑ์ในแต่ละปี การจัดสรรตำแหน่งบุคลากรมีความเหมาะสม และความชำนาญเฉพาะด้านในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งการคัดเลือกเป็นไปตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่งที่ได้กำหนดไว้ เพื่อให้ สามารถปฏิบัติงานได้ตรงกับความรู้ ความสามารถที่มีควรจะมีการพัฒนาความรู้ความสามารถให้ พนักงานแต่ละคนได้มีการฝึกฝนและหาความรู้ รวมถึงประสบการณ์ด้านต่าง ๆ การปฏิบัติงานของเป็นไปด้วยความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุด ผลการปฏิบัติงานของ อบต. สร้างความพึงพอใจให้กับประชาชน โดย สามารถดูได้จากการสำรวจความพึงพอใจของประชาชนในการดำเนินโครงการ การสำรวจความคิดเห็นจากการใช้บริการของประชาชนจะทำให้ทราบว่าประชาชนมีความพึงพอใจ

5. อภิปรายผล

ผลการศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อระดับการปฏิบัติงานการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล หนองกอมเกาะ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับมาก ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ผู้บริหารในท้องถิ่นมีการบริหารตามหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหลังเกิดปัญหาและอุปสรรคจะนำมาปรับปรุงแก้ไข โดยในการบริหารงานของผู้บริหารจะดำเนินงานตามหลัก และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และตามความต้องการของประชาชนโดยใช้หลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหาร จึงทำให้ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลออกมาในระดับมาก สอดคล้องกับ วรลักษณ์ วรรณกูล (2559) ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของประชาชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยอภิปรายเป็นรายด้านได้ดังนี้

ด้านหลักนิติธรรม พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ของผู้บริหารจะยึดหลักนิติธรรมในการบริหารงาน เมื่อมีประชาชนมาร้องเรียน ร้องทุกข์ หรือมีความต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลช่วยเหลือในด้านใดก็ตามผู้บริหารส่วนท้องถิ่นจะเร่งดำเนินการโดยมีการ ออกคำสั่งและแต่งตั้งคณะกรรมการออกไปตรวจสอบและให้ความช่วยเหลือในทันทีจึงส่งผลให้ความคิดเห็นของประชาชนอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิชัยรัฐ หมื่นด้วง และนัสพงษ์ กลิ่นจำปา (2564) ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู ผลการศึกษาพบว่าการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักนิติธรรม อยู่ในระดับมาก

ด้านหลักคุณธรรม พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าผู้บริหารและ พนักงานในองค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติงานเป็นที่ไว้วางใจของประชาชน ปฏิบัติต่อประชาชนทุกคนเท่าเทียมกันหมดไม่มีเลือกพรรคพวกหรือเลือกปฏิบัติจึงส่งผลให้ความคิดเห็นของประชาชนอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงาน

วิจัยของ ธัญวกาญจน์ คำมูล (2559) ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของ เทศบาลตำบลช้างเผือก จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่าการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักคุณธรรม อยู่ในระดับมาก

ด้านหลักความโปร่งใส พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่มีช่องทางให้ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นผ่านสื่อต่างๆ เช่น อินเทอร์เน็ต และอาจจะยังขาดการประชาสัมพันธ์ให้ผู้นำชุมชนและประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบข้อมูลข่าวสารต่างๆ อีกทั้งประชาชนยังไม่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการ ในการตรวจจ้างและตรวจรับงานขององค์การบริหารส่วนตำบล จึงส่งผลให้ความคิดเห็นของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง สุซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูชีพ สุขหมื่น และคณะ (2566) ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลคูบางหลวง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี ผลการศึกษาพบว่าการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักความโปร่งใส อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านหลักการมีส่วนร่วม พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งอาจกล่าวได้ว่ามีการเปิดช่องทางให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดซื้อจัดจ้าง หรือการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ รวมทั้ง การจัดทำแผนพัฒนาหรือแผนชุมชนองค์การบริหารส่วนตำบลจะมีการออกประชาคมเพื่อทำความเข้าใจและต้องการทราบความคิดเห็นของประชาชน จึงส่งผลให้ความคิดเห็นของประชาชนอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย เมธาพร บุตรกุล และคณะ (2562) ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรณีศึกษา : องค์การบริหารส่วนตำบลอำแพง อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ผลการศึกษาพบว่าการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก

ด้านหลักความรับผิดชอบ พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลมีพนักงานที่มีความประพฤติปฏิบัติงานมีความรับผิดชอบและมีสำนึกที่ดีต่อประชาชนเน้นประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่เป็นสำคัญ และปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ จึงส่งผลให้ความคิดเห็นของประชาชนอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย พิชัยรัฐ หมื่นด้วง และคณะ (2564) ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู ผลการศึกษาพบว่าการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมาก

ด้านหลักความคุ้มค่า พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ประชาชนเห็นว่าการจัดสรรงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่เกิดความคุ้มค่ามากนัก ทั้งในส่วนของการจัดทำบริการสาธารณะ ถนน สะพาน แหล่งน้ำให้ประชาชน จึงส่งผลให้ความคิดเห็นของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ศรัญยา ราชรักษ์ (2563) ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ อบต. ตำบลขุนทะเลอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการศึกษาพบว่าการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักความคุ้มค่า อยู่ในระดับปานกลาง

ผลการเปรียบเทียบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล หนองกอมเกาะ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ที่มีคุณลักษณะส่วนบุคคลแตกต่างกัน ผู้วิจัยอภิปรายผลการศึกษา ดังนี้ การเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อระดับการปฏิบัติงานการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล หนองกอมเกาะ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ที่จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมแล้วพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้แสดงให้เห็น ว่าเพศไม่มีผลความคิดเห็นในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิชัยรัฐ หมื่นด้วง และ

คณะ (2564) ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู ซึ่งผลการศึกษาพบว่าเพศต่างกันมีความคิดเห็นการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลไม่แตกต่างกัน

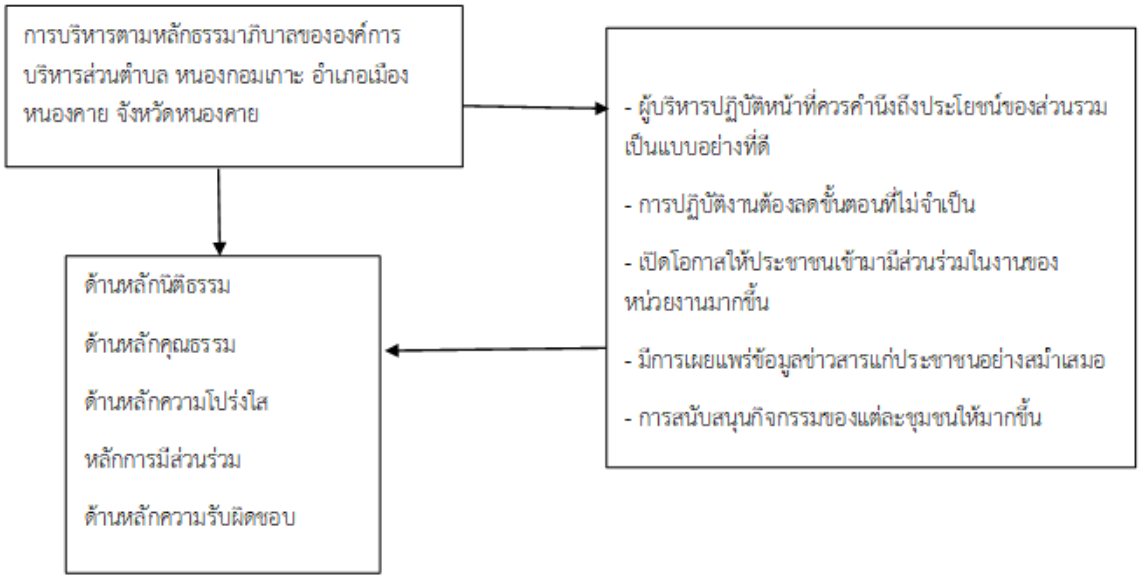
การเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อระดับการปฏิบัติงานการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล หนองกอมเกาะ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ที่จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมแล้วพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าอายุไม่มีผลความคิดเห็นในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิชัยรัฐ หมื่นด้วง และคณะ (2564) ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู ซึ่งผลการศึกษาพบว่าอายุต่างกันมีความคิดเห็นการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลไม่แตกต่างกัน

การเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อระดับการปฏิบัติงานการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล หนองกอมเกาะ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ที่จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมแล้วพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าระดับการศึกษาไม่มีผลความคิดเห็นในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิชัยรัฐ หมื่นด้วง และคณะ (2564) ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู ซึ่งผลการศึกษาพบว่าระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลไม่แตกต่างกัน

การเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อระดับการปฏิบัติงานการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล หนองกอมเกาะ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ที่จำแนกตามอาชีพ โดยภาพรวมแล้วพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าอาชีพไม่มีผลความคิดเห็นในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนพงษ์ คงศิลป์ทรัพย์ (2561) ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเดือย อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย ซึ่งผลการศึกษาพบว่าระดับอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลไม่แตกต่างกัน

6. องค์ความรู้ใหม่

จากการวิจัย การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล หนองกอมเกาะ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย สามารถอธิบายเป็นองค์ความรู้ใหม่ ได้ดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ในการศึกษาเรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล หนองกอมเกาะ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลองค์การบริหารส่วนตำบล หนองกอมเกาะ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย เพื่อให้เกิดผลดีต่อประชาชน และให้ประชาชนได้รับประโยชน์สูงสุดจากการทำงานของ อบต. เพิ่มมากขึ้นดังนี้

1) องค์การบริหารส่วนตำบล หนองกอมเกาะ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคายควรมีการสร้างองค์ความรู้ และสร้างความเข้าใจให้กับพนักงานในสังกัด อีกควรส่งเสริมให้ประชาชนได้ทราบถึงอำนาจหน้าที่และบทบาท ของประชาชนในเขตการปกครองที่มีต่อ อบต. เพื่อประชาชนจได้ทราบว่าตนเองต้องมีส่วนเกี่ยวข้องและบทบาทมีหน้าที่ต่อการทำงานของ อบต. อย่างไรบ้าง อันจะส่งผลให้การใช้หลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล หนองกอมเกาะ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย สามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐานของประชาชนในพื้นที่ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน

2) องค์การบริหารส่วนตำบล หนองกอมเกาะ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคายควรมีมาตรการในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้แก่เจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงาน เช่น การอบรมด้านคุณธรรมจริยธรรมในการทำงาน การให้รางวัลกับผู้ประพฤติตนดีเพื่อจะได้เป็นขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานและลงโทษผู้ที่มีพฤติกรรมส่อหรือกระทำการทุจริต เป็นต้น และในส่วนของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดทำผลประโยชน์ของ

องค์การบริหารส่วนตำบลการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกอมเกาะ ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร บุคลากร ผู้รับเหมา หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกอมเกาะควรมีมาตรการขั้นเด็ดขาดหากมีการทุจริต เช่น การดำเนินการแจ้งความดำเนินคดีตามกฎหมายหากพบการกระทำทุจริตของบุคคลที่กล่าวมาข้างต้น เพื่อการพัฒนาชุมชนอย่างแท้จริง

7.2 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยในครั้งต่อไป

จากการศึกษาเรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล หนองกอมเกาะ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ผู้ที่สนใจควรศึกษาเพิ่มเติมดังนี้

1) การใช้หลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภออื่นๆ เพื่อให้ ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนเหมาะสมเพื่อจะได้เป็นข้อมูลที่ชัดเจนในการศึกษาทั้งระบบต่อไป

2) การใช้หลักธรรมาภิบาล ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจและร่วมตรวจสอบการ บริหารงานของ อบต. ควรมีนโยบายจัดสรรงบประมาณพัฒนาตำบลในเขตการปกครองให้ครอบคลุมทุกด้านอย่างเท่าเทียม มากขึ้น โดยเฉพาะโครงการที่มีการจัดซื้อจัดจ้างควรควรคำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนมากที่สุดโดยจะต้องมีการต่อรองราคาที่ต่ำกว่างบประมาณที่ทาง อบต. ตั้งไว้ ซึ่งหากมีการทำแบบดังกล่าวจะทำให้ อบต. มีงบประมาณเหลือและจะสามารถนำงบเหล่านั้นไปดำเนินโครงการอื่น ๆ เพิ่มขึ้นได้อีก ซึ่งถือเป็นประโยชน์ต่อประชาชนและชุมชน

3) ควรมีการศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น พร้อมทั้งแนวทางการดำเนินงานที่เหมาะสมเปรียบเทียบการบริหารภาครัฐกับองค์กรอื่นๆ ถึงวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ เพื่อเชื่อมโยงวิธีการวางรากฐานการบริหารที่ดีในองค์กรอย่างเป็นระบบและเกิดความต่อเนื่องเปรียบเทียบให้เห็นความแตกต่างที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้นซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลนำไปปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่บกพร่องให้ดียิ่งขึ้น

8. เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

ชูชีพ สุขหมื่น และคณะ. (2566). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลคูบางหลวง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี. *วารสารวิทยาลัยสังฆ์นครลำปาง.* 12(1), 28-40.

ธัญวกาญจน์ คำมูล. (2559). การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลช้างเผือก จังหวัดเชียงใหม่. *การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

ธนพงษ์ คงศิลป์ทรัพย์. (2561). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเดือย อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย. *วารสารพุทธนวัตกรรมและการจัดการ*. 2(1), 54-62.

บุษบง ชัยเจริญวัฒนะ และบุญมี ลี้. (2544). *รายงานการวิจัยเรื่องตัวชี้วัดธรรมาภิบาล*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า.

พิชัยรัฐ หมื่นด้วง และนัสพงษ์ กลิ่นจำปา. (2564). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู. *Journal of Roi Kaensarn Academi.* 6(9), 425-438.

เมธาพร บุตรกุล และคณะ. (2562). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรณีศึกษา : องค์การบริหารส่วนตำบลอำแพง อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร. *การค้นคว้าอิสระ*

หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

วรลักษณ์ วรรณกูล. (2559). การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. *การค้นคว้าอิสระหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

ศรัญยา ราชรักษ์. (2563). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลขุนทะเลอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี. *วารสารการวิจัยการบริหารการพัฒนา*. 10(3), 192-202.

สุพจน์ ทรายแก้ว. (2553). *การจัดการภาครัฐแนวใหม่*. พิมพ์ครั้งที่ 2. พระนครศรีอยุธยา: โรงพิมพ์เทียนวัฒนา.

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกอมเกาะ. (2565). *ข้อมูลพื้นฐานประชากร ปี พ.ศ. 2566*. หนองคาย: องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกอมเกาะ.

อรทัย ทวีระวงษ์. (2557). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี. *วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.

ภาษาอังกฤษ

Butrakul M. and colleagues. (2019). Governance management according to the principles of good governance of local administrative organizations: A case study of the Amphaeng Subdistrict Administrative Organization, Ban Phaew District, Samut Sakhon Province. *Faculty of Local Development Science*.Ramkhamhaeng University.

Chaiyajaroenwatana B. and Lee B. (2001). *Research report on indicators of good governance.* Bangkok: King Prajadhipok's Institute.

Khammool T. (2016). Governance management according to the principles of good governance of the Chang Phueak Subdistrict Municipality, Chiang Mai Province. *Independent study is part of the Master's degree program in Public Administration.* Maejo University.

Kongsilpsap T. (2018). Governance management according to the principles of good governance of the Dong Dueay Subdistrict Administrative Organization, Kong Krailat District, Sukhothai Province. *Journal of Buddhist Innovation and Management*. 2(1), 54-62.

Muenduang P. and Klinjampa N. (2021). Governance management according to the principles of good governance of the Nong Bua Subdistrict Administrative Organization, Mueang District, Nong Bua Lamphu Province. *Journal of Roi Kaensarn Academy*. 6(9), 425-438.

Nong Kom Ko Subdistrict Administrative Organization. (2022). *Basic population data for the year 2023.* Nong Khai: Nong Kom Ko Subdistrict Administrative Organization.

Ratcharak S. (2020). Governance management according to the principles of good governance of the Khun Thale Subdistrict Municipality, Mueang District, Surat Thani Province. *Journal of Research in Development Administration*. 10(3), 192-202.

Sai Kaew S. (2010). *New Public Management*. 2nd ed. Phra Nakhon Si Ayutthaya: Thian Watha-na Printing House.

Sukmueng C. and colleagues. (2023). Governance management according to the principles of good governance of the Ku Bang Luang. Subdistrict Administrative Organization, Lam Luk Ka District, Pathum Thani Province. *Journal of Nakhon Lampang Buddhist College*. 12(1), 28-40.

Taweeruang O. (2014). Governance management according to the principles of good governance of local administrative organizations in Phanom Thuan District, Kanchanaburi Province. *Master's thesis*. Kanchanaburi Rajabhat University.

Wannakul W. (2016). Governance management according to the principles of good governance of Subdistrict Administrative Organizations in Bang Pahan District, Phra Nakhon Si Ayutthaya Province. *Independent study is part of the Master's degreeprogram in Public Administration.* Rajabhat University Phra Nakhon Si Ayutthaya.

Yamane T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. 3rd Ed. Harper and RowPublications.